

A301 KINN KYRKJE: VURDERING AV TESTFELT PÅ ALTERTAVLE OG EPITAF

Kinn, Kinn kommune, Vestland

Christina Spaarschuh, Tone Olstad og Thomas Ragazzon

Tittel A301 Kinn kyrkje: Vurdering av testfelt på altertavle og epitaf Kinn, Kinn kommune, Vestland	Rapporttype/nummer NIKU Oppdragsrapport 89/2022	Publiseringsdato [Publiseringsdato]
	Prosjektnummer 1022370	Oppdragstidspunkt mai- august 2022
	Forsidebilde Kinn kirke. Foto: Thomas Ragazzon Smestad	
Forfatter(e) Christina Spaarschuh, Tone Olstad og Thomas Ragazzon	Sider Skriv inn antall sider	Tilgjengelighet Åpen
	Avdeling Konservering	

Prosjektleder Christina Spaarschuh
Prosjektmedarbeider(e) Tone Olstad, Thomas Ragazzon Smestad
Kvalitetssikrer Kjersti Marie Ellewsen

Oppdragsgiver(e) Riksantikvaren

Sammendrag Altertavle og epitafium i Kinn kyrkje er fra 1600-tallet. Polykromien på begge gjenstandene er i svært dårlig tilstand. Det er områder med små og store opp- og avskallinger. Kirken ligger værutsatt til og er uoppvarmet store deler av året. Tidligere klimamålinger har vist at kirkerommet har veldig høy luftfuktighet. I 2020 ble NIKU bedt å gjøre konsolideringstester på altertavle og epitaf for å avgjøre hvilke materialer som vil være best egnet til konsolidering av oppskallet maling, og som ville tåle klimaet i kirken. For å kunne vurdere om konsolideringsmetodene vil gi varig bedring, fikk testfeltene stå i to år før vurdering. I oppdrag av Riksantikvaren ble testfeltene på altertavle og epitaf vurdert i mai 2022. Resultat etter vurdering av testene er at ingen av de anvendte konsolideringsmetodene fremsto som vellykket etter denne to-års-perioden. Det anbefales et utvidet forprosjekt der det utføres tester med flere konsolideringsmidler og -metoder, samt at bevaringsforholdene i kirken følges opp.

Emneord Epitafie, altertavle, limfarge, oljemaling, avskallinger, oppskallinger, Lascaux medium for konsolidering, LMK, japanpapir, PVA, UV
--

Avdelingsleder

Kjersti Marie Ellewsen

Innholdsfortegnelse

1	Bakgrunn	7
2	Metode for vurdering av de oppsatte konsolideringstestene i 2022	7
3	Altertavle: Maleteknikk og tilstand	7
3.1	Vurdering av testfelt på altertavle	9
3.2	Oppsummering av vurderingen i 2022	16
4	Epitafiet: Maleteknikk og malingens tilstand.....	16
4.1	Vurdering av testfelt på epitafiet.....	17
4.2	Oppsummering av vurdering av testfelter på epitafiet.....	18
5	Videre fremgang og anbefalinger	21
6	Litteratur.....	22

1 Bakgrunn

I forbindelse med et prosjekt på sikring av interiør og inventar før restaurering av kirkerommet i Kinn kirke i 2019 ble NIKU oppmerksom på at altertavlen og epitafiet var i svært dårlig tilstand. Det var små og store opp- og avskallinger på begge gjenstandene. Kirken ligger værutsatt til på en øy og er uoppvarmet store deler av året. Kirkerommet oppleves som svært fuktig og tidligere målinger har vist at kirkerommet har veldig høy luftfuktighet.

Det ble sendt en bekymringsmelding til Riksantikvaren om den dårlige tilstanden til altertavle og epitaf. Begge gjenstandene har blitt behandlet flere ganger tidligere og de har en lenger historie med opp- og avskallinger i fargelag og grundering. Det ble anbefalt å teste ut flere konsolideringsmetoder over tid for å få vurdert dere egnethet i forhold til materialsammesetningen på altertavle og epitaf og klimaforholdene i kirka.

Som en del av nasjonale oppgaver fra Klima- og miljødepartementet fikk NIKU i 2020 i oppgave å gjøre konsolideringstester på de aktuelle gjenstandene i Kinn kirke. Prosjektarbeidet pågikk på Kinn fra den 25.05.2020 til 29.05.2020 med utførende konservator Thomas Ragazzon Smestad.¹ Arbeidet ble utført fra gulvet, og derfor var det bare en begrenset del av altertavlens overflate kunne som bli undersøkt og dokumentert. For å kunne vurdere om konsolideringsmetodene vil gi varig bedring, fikk testfeltene stå i to år før vurdering.

I oppdrag av Riksantikvaren ble testfeltene vurdert i mai 2022. Tone Olstad var utførende konservator. Resultater av undersøkelsen og testene er presentert i denne rapport sammen med anbefalinger om fremtidig behandling.

2 Metode for vurdering av de oppsatte konsolideringstestene i 2022

Vurderingene ble utført fra trappetige og med håndholdt lampe 7. mai 2022. Tilstanden ble sammenlignet med fotografier i Ragazzons rapport fra 2020.² Lysforholdene i 2020 og 2022, dvs ved før- og etterfotografering var ikke nødvendigvis de samme, selv om dette ble etterstrebet. Vurderingen ble gjort med hodelupe og sidelys.

Alt innhold i denne rapporten er basert på undersøkelser på Kinn samt kilder og arkivalia listet opp i kapittel 6. Rapporten bruker innholdet og oppsettet fra Ragazzons rapport etter konsolideringstester i 2020. Foto tatt i 2020, som er brukt i denne rapporten, ligger hos NIKU.

3 Altertavle: Maleteknikk og tilstand

Mål: høyde: ca. 550 cm x bredde: ca. 410 cm

For beskrivelse av altertavlen se NIKU Oppdragsrapport 149/2020 av Thomas Ragazzon.

Fargelagene på altertavlen ser ut til å være bygget opp med en relativt tykk porøs kritt-limgrundering. Det er deretter mest sannsynlig blitt malt med en mager oljemaling. Det kan også være kasein eller oljeforsterket limfarge. Det er blitt brukt ulike maleteknikker som marmoreringer, forgylling og trolig knust glass. Det knuste glasset er drysset i våt maling slik at det skaper en glitrende effekt på overflaten. Dette er spesielt tydelig i de blå og hvite partiene i tavlens hoveddel. Søyleskaftene er strukturert ved bruk av små kuler bestående av gips eller linoljekitt. Disse er igjen malt med en teknikk og farger som skal illudere stein. De to alterbildene er utført i oljebasert maling. Hovedbildet (Korsfestelsesscenen) er malt

¹ Tone Olstad, NIKU, var også til stede og gjorde en undersøkelse av middelalderskulpturene.

² Thomas Ragazzon. *Tilstandsundersøkelse og metodeutvikling, altertavle og epitafiet i Kinn kirke. Kinn, Florø kommune.* NIKU Oppdragsrapport 149/2020.

på en bakgrunn bestående av 6 vertikale bord i eik. Det øvre alterbildet (Oppstandelsen) er malt på en bakgrunn bestående av 3 vertikale bord i furu.

Altertavlen er kjent behandlet i 1971, 2004 og 2005 ved bruk av både naturlige og syntetiske konsolideringsmidler.³ I 1971 ble limet påført punktult i skader, mens i 2004/2005 ble altertavlen flatekonsolidert, dvs at limet ble påført på overflaten med flatpensel gjennom et tynt japanpapir. Tilstanden i 2020 vitner at behandlingene ikke har kunnet stanse oppskalling av maling helt. Tilstanden er beskrevet som bedre enn i 1971, men en del av områdene som ble konsolidert i 2004/2005 ser ut å enten ha skallet opp igjen eller at nye fargelag har løsnet i mellomtiden.⁴

Fig. 1 Heloptak av altertavle

Cascol (PVA emulsjon) fra Casco i 1971, Størlim i 2004 (naturlig lim av størens svømmeblære) og Lascaux Medium for konsolidering (akrylharpiksdispersjon) i 2005. Thomas Ragazzon. *Tilstandsundersøkelse og metodeutvikling, altertavle og epitafiet i Kinn kirke. Kinn, Florø kommune.* NIKU Oppdragsrapport 149/2020, s. 15.

⁴ Se for en utførlig tilstandsbeskrivelse av altertavlen i Thomas Ragazzon. *Tilstandsundersøkelse og metodeutvikling, altertavle og epitafiet i Kinn kirke. Kinn, Florø kommune.* NIKU Oppdragsrapport 149/2020, s.10.

3.1 Vurdering av testfelt på altertavle

Konsolideringstester ble utført fra gulvnivå eller stige. Alle tester ble utført ved at limet er blitt påført med pensel gjennom japanpapir.

Test nr.	Materiale og blandings-forhold	Område/ Testnr.	Resultat etter konsolidering i 2020	Vurdering av testfelter i 2022
1	LMK og vann 25:75	Øvre del av vinge	Fargelagene legger seg ned, men etter opptørking er det fortsatt mye løst, og en del reisning av fargelaget igjen. Ingen endring i glans, noe metning av farge	Det er flere små oppskallinger og løs maling i testfeltet. De stive oppskallingene ble enten ikke lagt ned i 2020, eller de er kommet opp igjen. Konsolideringen er ikke vellykket.
2	LMK og vann 50:50	Midtre del av vinge grønt felt	Fargelagene legger seg ned og forblir nede etter opptørking, ingen endring i glans, noe metning av farge.	Området har flere små oppskallinger og en større. Tilstanden er omtrent som for test 1. Konsolideringen er ikke vellykket.
3	1 % metylcellulose, etanol og vann 50:50	Ytre del av vinge, grønt felt	Fargelagene legger seg ned og det meste blir liggende nede. Resultatet er ikke like godt som med LMK. Ingen endring i glans, noe metning av farge.	Det er observert ett lite område med løs maling. Det er mulig at tilstanden på dette området i utgangspunktet var bedre enn for de andre. Dette er et bedre resultat enn test 1 og 2. Konsolideringen er likevel ikke vellykket.
4	LMK og vann 50:50	Nedre del av høyre søyleskaft	I dette området oppstod en merkelig reaksjon med underlaget som førte til rynking i overflaten. Mulig at limet ikke trengte inn i underlaget pga. tidligere behandlinger	Det er små oppskallinger og løs maling i testfeltet. Konsolideringen er ikke vellykket.
5	1 % metylcellulose, etanol og vann 50:50	Øvre del av høyre søyleskaft	Fargelagene legger seg ned og det meste blir liggende nede. Resultatet er ikke like godt som med LMK. Ingen endring i glans, noe metning av farge.	Det er små oppskallinger og løs maling i testfeltet. Konsolideringen er ikke vellykket.

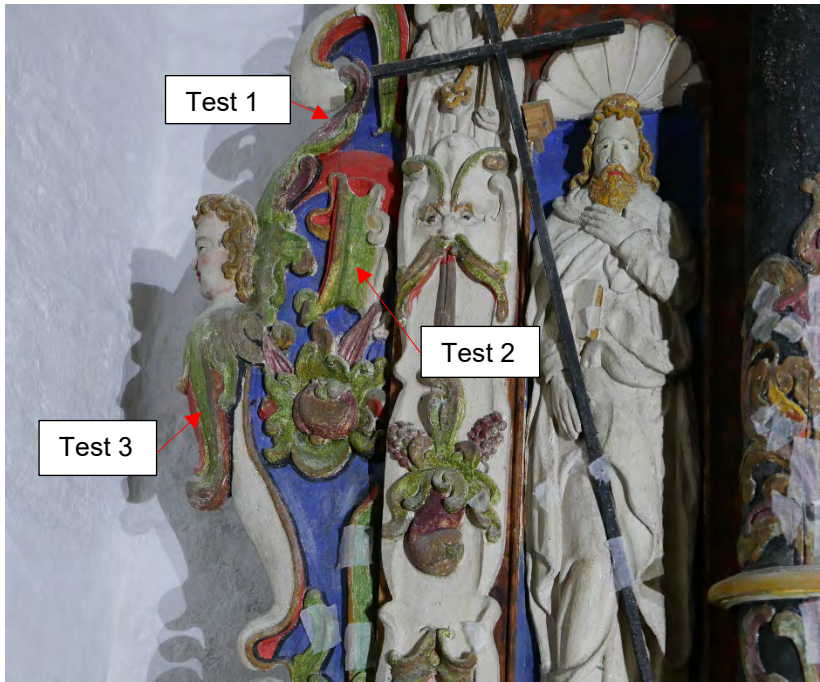

Fig. 2 Oversikt over konsolideringstester 1-3

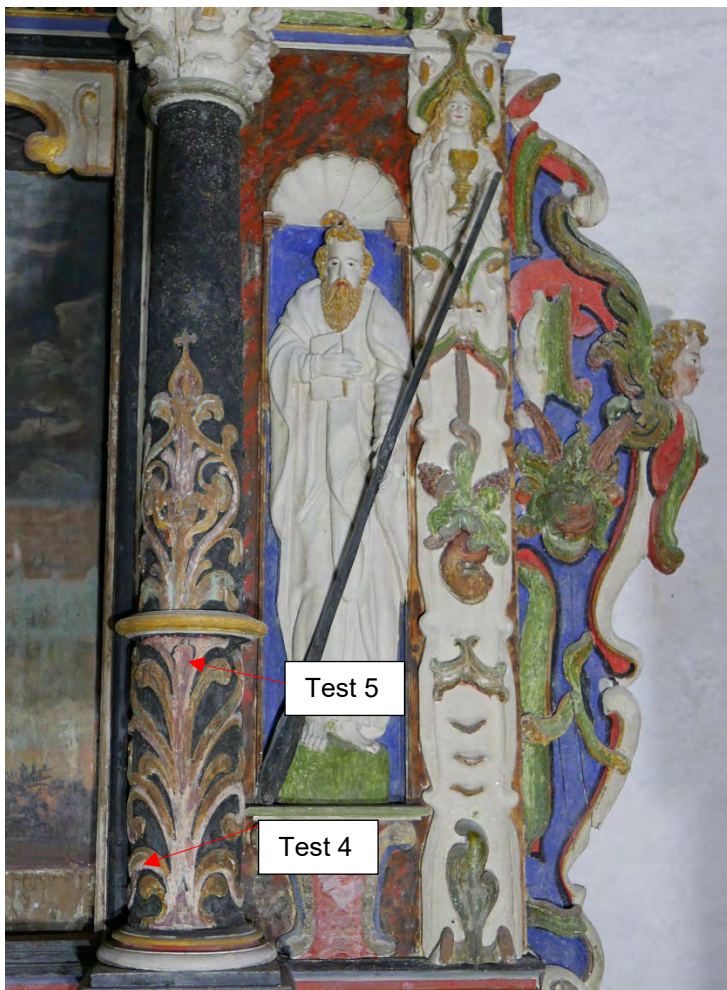

Fig. 3 Oversikt over testfelter 4-5 på høyre søyle

TEST 1: LMK og vann 25:75 på ført gjennom japanpapir

Fig. 4 Testfelt 1 før konsolidering i 2020

Fig. 5 Testfelt 1 etter konsolidering i 2020

Fig. 6 Testfelt 1 ved vurdering i 2022

TEST 2: LMK og vann 50:50 påført gjennom japanpapir

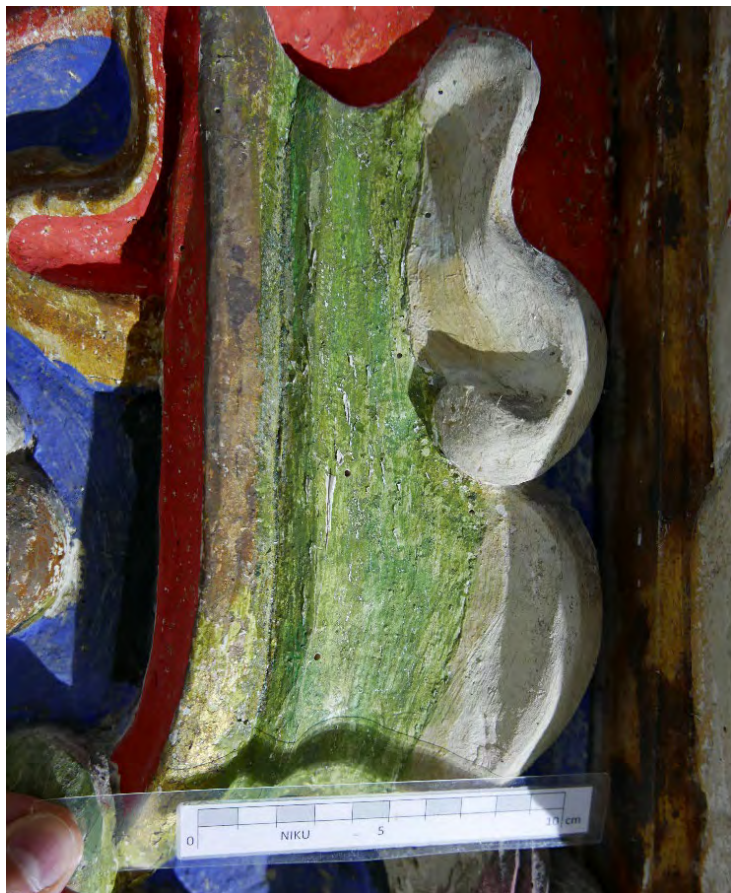

Fig. 7 Testfelt 2 før konsolidering i 2020

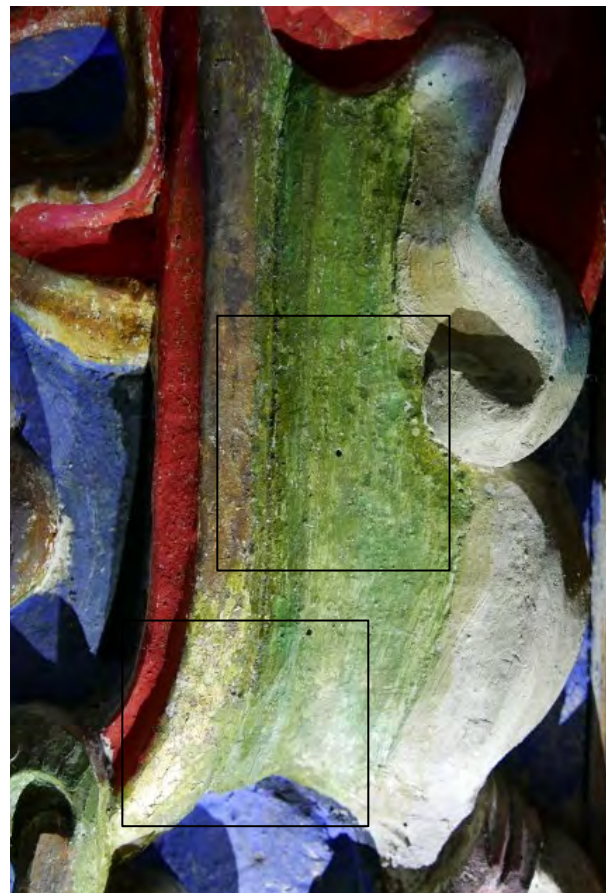

Fig. 8 Testfelt 2 etter konsolidering i 2020

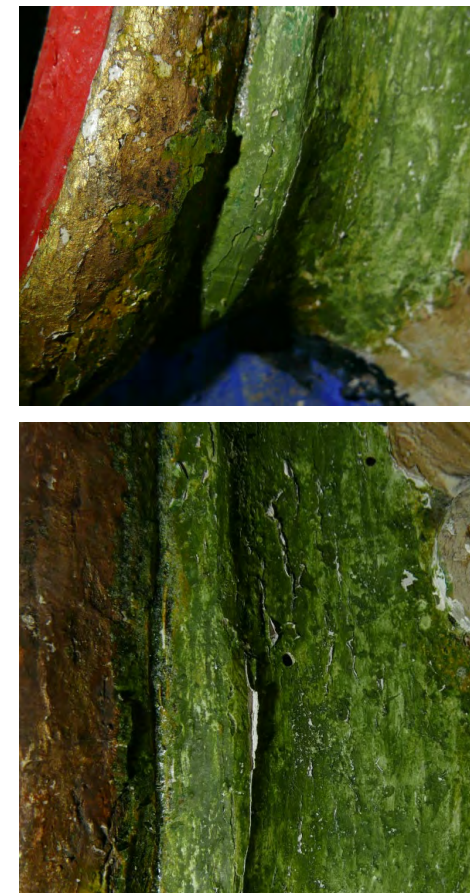

Fig. 9 Testfelt ved vurdering i 2022

TEST 3: 1 % metylcellulose (etanol og vann 50:50) påført gjennom japanpapir

Fig. 10 Testfelt 3 før konsolidering i 2020

Fig. 11 Testfelt 3 etter konsolidering i 2020

Fig. 12 Testfelt 3 ved vurdering i 2022

TEST 4: LMK og vann 50:50 påført gjennom japanpapir

Fig. 13 Testfelt 4, nedre høyre søyleskaft før konsolidering i 2020.

Fig. 14 Testfelt 4 etter konsolidering i 2020.

Fig. 15 Testfelt 4 ved vurdering i 2022.

TEST 5: 1% metylcellulose (etanol og vann 50:50) Nedre⁵ høyre søyleskaft før konsolidering

Fig. 16 Test 5 før konsolidering i 2020.

Fig. 17 Test 5 etter konsolidering i 2020.

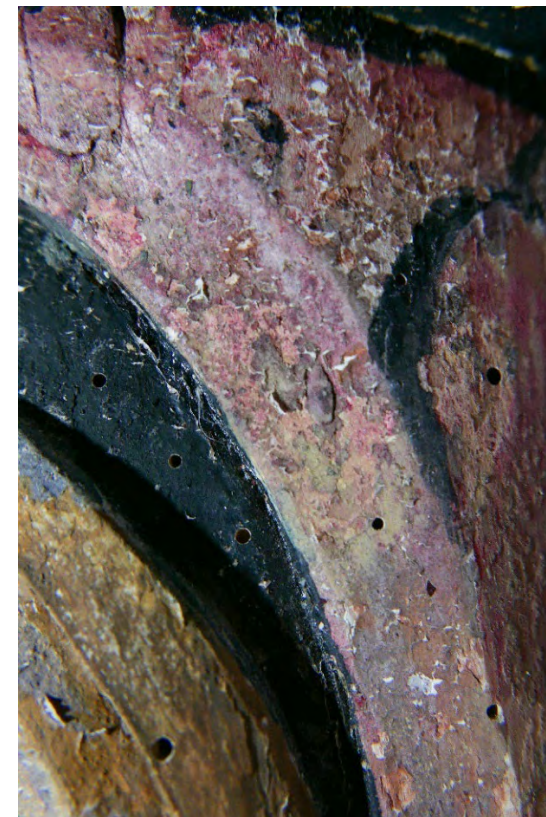

Fig. 18 Test 5 ved vurdering i 2022.

⁵ Betegnet øvre av Ragazzon i 2020

3.2 Oppsummering av vurderingen i 2022

Etter NIKUs vurdering har ingen konsolideringstest gitt et vellykket resultat. Som noe mer lovende kan vurderes TEST 3 der testfeltet kun har få små oppskallinger etter konsolideringen med 1% metylcellulose (etanol og vann 50:50). TEST 5 som er utført med samme konsolideringsmiddel og metode har imidlertid oppskallingene kommet tydelig tilbake. Vurderingen etter testene viser at det muligens vil være mer gunstig å lokalkonsolidere. Flatekonsolidering, som ble testet i 2020, sikrer muligens ikke i tilstrekkelig grad at lim kommer inn under den oppskallende malingen. Samtidig kan det være en mulighet at økt limstyrke f.eks. av metylcellulose, også kan utgjøre en forskjell. Det anbefales å sette opp flere testfelter der det lokalkonsolideres med forskjellige limtyper, men også settes opp testfelter der det flatekonsolideres mindre områder med 2% metylcellulose (etanol og vann 50:50). Lokalkonsolidering av alle skader vil bli meget tidkrevende, derfor kan en blanding av flatekonsolidering og lokalkonsolidering muligens også være effektivt og gangbart.

4 Epitafiet: Maleteknikk og malingens tilstand

Mål: høyde: ca. 450 cm x ca. 300 cm

For beskrivelse av epitafiet se NIKU Oppdragsrapport 149/2020 av Thomas Ragazzon.

Både i 2020 og 2022 ble epitafiet kun undersøkt fra gulvet. Det var ikke mulig å rekke lengre opp enn medaljongen i den utskårne og bemalte dekoren under maleri og predellafelt. Epitafiet har en annerledes malingsstruktur enn altertavlen. Epitafiets corpus er kraftig overmalt en eller flere ganger med oljemaling. Vi vet at epitafiet er blitt oppmalt i 1912 av Ragnvald Einbus (signatur på epitafiet) *Ragnv. Enebo, Lesje 1912*. Oppmalingen er gjort i tykk linoljemaling. I enkelte områder kan det se ut til at et mer magert fargelag står igjen og ikke er blitt overmalt (Søyleføtter, søyleskaft, kapiteler, øvre gesimslist, enkelte deler av vingene, øvre del med skulpturer etc.).

Epitafiet er blitt behandlet flere ganger tidligere og det ser ut til at det samme problemet er tilbakevendende. Også for denne gjenstanden har vi tre dokumenterte perioder med behandlinger. I 1971 ble limet påført punktuelt i skader, mens i 2004/2005 ble epitafiet flatekonsolidert, dvs at limet ble påført på overflaten med flatpensel gjennom et tynt japanpapir. Foto fra de ulike periodene viser at epitafiet har hatt mye større skader enn det som ses i dag (i de områder som er undersøkt).

På grunn av de tykke lagene med linoljemaling er mange av oppskallingene i nedre del såkalte lukkede oppskallinger. Det virker som om fargelaget har delaminert mellom grundering og fargelagene. Dette gjør det mer vanskelig å konsolidere fordi limet har ingen inngang til tomrommet mellom grundering og maling. Områdene er svært ustabile, og de faller av ved den minste berøring. Den samme typen skader kan ses ved konserveringen i 1971 og i 2005, og predellafeltet var også den gangen i veldig dårlig tilstand.

Fig. 19 Heloptak av epitafiet

4.1 Vurdering av testfelt på epitafiet

Alle tester ble utført ved at limet ble påført med pensel gjennom japanpapir. Det var ikke mulig å rekke høyere opp enn medaljongen. Dette begrenset både undersøkelsen og testfeltet.

Test nr.	Materiale og blandingsforhold	Område/ Testnr.	Resultat etter konsolidering i 2020	Vurdering av testfelter i 2022
6	1 % metylcellulose, etanol og vann 50:50	Medaljong under predella, høyre side	Fargelagene legger seg ned og det meste blir liggende nede. Resultatet er ikke like godt som med LMK. Ingen endring i glans, noe metning av farge.	Det er flere små oppskallinger og løs maling i testfeltet. Konsolideringen er ikke vellykket.
7	LMK og vann 50:50	Medaljong under predella, venstre side	Fargelagene legger seg ned og forblir nede etter optørking, ingen endring i glans, noe metning av farge.	Det er flere små oppskallinger og løs maling i testfeltet. Det ser ikke ut til at limet er kommet inn under malinglaget. Konsolideringen er ikke vellykket.

Fig. 20 Oversikt over testfelter på epitafiet

4.2 Oppsummering av vurdering av testfelter på epitafiet

Etter NIKUs vurdering har ingen konsolideringstest gitt et vellykket resultat. Som nevnt for altertavlen vurderes også i epitafiets tilfelle at lokalkonsolidering muligens kan gi et mer vedvarende konsolidering enn flatekonsolidering ser ut å kunne oppnå. Epitafiets særskilte bevaringstekniske utfordringer med oppskallende maling som er dekket av sekundære overmalinger, gjør det nødvendig å finne egen metode til dette. Det anbefales å sette opp testfelter der det injiseres lim med sprøyte, og/eller der det lokalt kuttes opp øverst liggende maling for å gi tilgang til den skadete malingen under. Dette for å sikre at limet trenger inn under den oppskallende malingen.

Det anbefales å sette opp flere testfelter der det brukes både LMK, men også andre limtyper som f.eks. kan brukes til lokalkonsolidering og i sprøyte.

TEST 6: 1 % metylcellulose (etanol og vann 50:50) påført gjennom japanpapir

Fig. 21 Testfelt 6 før konsolidering i 2020.

Fig. 22 Testfelt 6 etter konsolidering i 2020.

Fig. 23 Testfelt 6 ved vurdering i 2022.

TEST 7: LMK og vann 50:50 påført gjennom japanpapir

Fig. 24 Testfelt 7 før konsolidering i 2020.

Fig. 25 Testfelt 7 etter konsolidering i 2020.

Fig. 26 Testfelt 7 ved vurdering i 2022.

5 Videre fremgang og anbefalinger

Det er kartlagt klima i kirken i periodene august 2004 til juli 2005, og september 2011 til september 2012.⁶ Som nevnt i tidligere rapporter må den høye relative luftfuktigheten (RF) i kirken tas i betraktning ved valg av konsolideringsmateriale og behandlingsmetode. I Kinn kirke er RF sjeldent lavere enn 65%. I rapport av Riksantikvaren av 2012 konkluderes det med at det ikke er kondens i kirken, men at fuktigheten kommer utenfra, og at «*fuktgjennomtrenging i vegg og fra grunnen må gjøres noe med.*»⁷ Det har blitt utført murarbeider på kirken i perioden 2018-2021. I mai 2022 har NIKU lagt ut klimaloggere i kirken til kartlegging av aktuelt inneklime. **Konservering av altertavle og epitaf bør følges opp i sammenheng med inneklime i kirken.**

Før konsolidering av polykromien på altertavle og epitaf, anbefales det et utvidet forprosjekt, da ingen av testfeltene fra 2020 har gitt tilfredsstillende resultat. På et slikt utvidet forprosjekt bør det utprøves flere konsolideringsmidler og påføringsmetoder på både altertavle og epitaf.

Det anbefales å sette opp testfelter der det lokalkonsolideres med LMK tynnet med vann 50:50, og LMK rent, samt flatekonsolideres med 2% metylcellulose (etanol og vann 50:50). Alternative konsolideringsmidler til lokalkonsolidering bør også utprøves, f.eks Beva 371, et konsolideringsmiddel som inneholder voks og av den grunn er svært motstandsdyktig mot endringer i RF. Aquazol 200 har meget gode klebe- og inntrengningsegenskaper, og har blitt brukt som konsolideringsmiddel på kirkekunst i to vestlandskirker, på alterskapet i Grip kirke i 2001-2002 og prekestol og Humble epitafiet i Stavanger domkirke i 2003-2004.⁸ Inventaret i Stavanger domkirke er imidlertid voksbehandlet fra tidligere. I 2009 ble tilstanden på alterskapet i Grip stavkirke vurdert på nytt og viste at svært lite oppskallinger hadde kommet tilbake.⁹ Også behandlingen av inventar i Stavanger domkirke viste seg å være stabil.¹⁰ Det anbefales å se etter konsolideringsmidler mht egnethet i fuktig klima i forkant av et nytt forprosjekt.

I et utvidet forprosjekt bør det settes opp testfelter med utvalgte konsolideringsmidler og forskjellige påføringsmetoder: lokalkonsolidering, flatekonsolidering, samt muligens en kombinasjon av begge metoder. Med hensyn til epitafiets særskilte konserveringsmessige utfordringer anbefales det å sette opp testfelter der det injiseres lim med sprøyte, og/eller der det lokalt kuttes opp øverst liggende maling for å gi tilgang til den skadete malingen under.

Kinn kirkes plassering har gjort det utfordrende for NIKU å vurdere objektene. Vi har ikke hatt tilgang til stiger og stillas. I 2020 var kun en liten del av altertavla og epitaf tilgjengelig for konservator. I et utvidet forprosjekt bør det settes opp flere testfelter og i områder med forskjellige malingslag. Dette for å øke kunnskapen om noen konsolideringsmidler/-metoder kan fungere for enkelte malingsområder. For et slikt arbeid behøves det stillas foran både altertavle og epitaf.

I rapportene av både Solstad i 2006 og Ragazzon i 2020 er det rapportert om relativ stor aktivitet av skadedyr i kirken (Solstad nevner brunstripete borrebille). Det anbefales kartlegging av aktiv insektsbefall i samarbeid med Mycoteam og vurdering av insektsbehandling. Dette kan gjennomføres i forbindelse med forprosjekt om konservering av altertavle og epitaf.

⁶ Solstad, Jørgen. *Kinn kirke. Behandling av altertavle, epitafium og helgenfigurer*. Rapport Kunst og inventar 12/2006, s. 13-14.

⁷ Ellewsen, Kjersti Marie. *Klimadata Kinn kirke september 2011-september 2012*. Riksantikvaren. Rapport 544600_2_1 (2) 2012. Saksnummer 07/02104-13.

⁸ Olstad, Tone. *Alterskapet i Grip stavkirke. Et 1700-talls alterskap fra middelalderen. Konservering 2001-2003*. Wedvik, Barbro. A 229 Stavanger Domkirke. *Humble epitafiet. Konserveringsrapport*. Arkeologisk Museum i Stavanger, 2004/8. Wedvik, Barbro. Konserveringsrapport. Prekestolen i Stavanger domkirke A229 Stavanger kommune, Rogaland. Arkeologisk Museum i Stavanger, 22.09.2003.

⁹ Olstad, Tone. *Grip stavkirke. Alterskap, alterduk, antependium og andre interiørdetaljer. Tilstand 2009*. NIKU Oppdragsrapport 128/2009.

¹⁰ Skriftlig opplysning av Lise Chantrier Aasen, malerikonservator Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger. Det samme gjelder imidlertid også for konsolideringen med LMK på andre epitafier i Stavanger domkirke.

6 Litteratur

Ellefsen, Kjersti. *Klimadata Kinn kirke september 2011-september 2012*. Riksantikvaren. Rapport 544600_2_1 (2) 2012. Saksnummer 07/02104-13.

Olstad, Tone. *Alterskapet i Grip stavkirke. Et 1700-talls alterskap fra middelalderen. Konservering 2001-2003*.

Ragazzon, Thomas. *Tilstandsundersøkelse og metodeutvikling, altertavle og epitafiet i Kinn kirke. Kinn, Florø kommune*. NIKU Oppdragsrapport 149/2020.

Solstad, Jørgen. *Kinn kirke. Behandling av altertavle, epitafium og helgenfigurer*. Rapport Kunst og inventar 12/2006.

Wedvik, Barbro. *Konserveringsrapport. Prekestolen i Stavanger domkirke A229 Stavanger kommune, Rogaland*. Arkeologisk Museum i Stavanger, 22.09.2003.

Wedvik, Barbro. *A 229 Stavanger Domkirke. Humble epitafiet. Konserveringsrapport*. Arkeologisk Museum i Stavanger, 2004/8.

Norsk institutt for kulturminneforskning er et uavhengig forsknings- og kompetansemiljø med kunnskap om norske og internasjonale kulturminner.

Instituttet driver forskning og oppdragsvirksomhet for offentlig forvaltning og private aktører på felter som by- og landskapsplanlegging, arkeologi, konservering og bygningsvern.

Våre ansatte er konservatorer, arkeologer, arkitekter, ingeniører, geografer, etnologer, samfunnsvitere, kunsthistorikere, forskere og rådgivere med spesiell kompetanse på kulturarv og kulturminner.

www.niku.no

NIKU Oppdragsrapport 89/2022

NIKU hovedkontor
Storgata 2
Postboks 736 Sentrum
0105 OSLO
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tønsberg
Farmannsveien 30
3111 TØNSBERG
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Bergen
Dreggsallmenningen 3
Postboks 4112 Sandviken
5835 BERGEN
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Trondheim
Kjøpmannsgata 1b
7013 TRONDHEIM
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tromsø
Framsenteret
Hjalmar Johansens gt. 14
9296 TROMSØ
Telefon: 77 75 04 00